

دلیل افزایش سهم مالیات در بودجه از نگاه کارشناس اقتصادی

دولت دیگر توان پرداخت بدهی‌های خود را ندارد

رامتین موثق

نمایندگان قبل از تصویب کامل بر نامه هفتم، توسعه، مشغول بررسی لایحه پیشنهادی بودجه سال ۱۴۰۳ شده‌اند. اما به گفته یک پژوهشگر اقتصادی، «همین بررسی محل اشکال است زیرا بودجه بخشی از برنامه هفتم توسعه است و تا وقتی برنامه مصوب نشده چطور می‌توان بودجه‌ای طراحی کرد که به اهداف برنامه برسد؟»

طبق ماده ۱۸۲ قانون آیین نامه داخلی مجلس دولت موظف است لایحه بودجه سالانه کل کشور را حداکثر تا پانزدهم آذر ماه هر سال به مجلس تسلیم کند و گزارش کمیسیون تلفیق مطابق آیین نامه داخلی در اولین جلسه علنی مجلس مورد رسیدگی قرار می‌گیرد.

به گزارش ایلنا، با تقدیم نامه لایحه بودجه ۱۴۰۳ به مجلس، بخشی از اعداد و ارقام مهم بودجه‌ای از جمله سقف بودجه، درآمد‌های نفتی و مالیاتی، میزان انتشار اوراق و... منتشر شد. بخش اول بودجه ۷ فصل دارد که شامل احکام، سقف منابع، سقف درآمد و تراز مالیاتی، سقف واگذاری و واگذاری‌های دارایی‌های سرمایه‌ای و دارایی‌های مالی، منابع هدفمندی یارانه‌ها و مقرضات پیش بینی منابع و مصارف بودجه است.

بر اساس لایحه بودجه سال ۱۴۰۳، دولت پیش بینی کرده است در سال آینده ۲،۴۶۲ هزار میلیارد تومان درآمد

داشته باشد که ۳۱۹ همت منابع حاصل از واگذاری دارایی‌های مالی، ۶۴۷ همت واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای و ۱۴۹۵ همت در آمد دولت از بخش‌های دیگر است.

نفت: از کاهش سهم تا اجازه فروش به نیروهای مسلح

یکی از نکات بودجه امسال کاهش سهم فروش نفت و افزایش سهم درآمد‌های مالیاتی است. گرایش ارتکا به مالیات به جای نفت یکی از شعارهای دولت سیزدهم است که علیرغم تبلیغ بسیار برای آن مانند بقیه شعارها صرفاً روی کاغذ بوده. اما تا قبل از تحقق بودجه سال آینده و مشاهده کسری آن، فعلاً افزایش سهم مالیات در بودجه دستاورد دولت محسوب می‌شود.

بر اساس لایحه بودجه سال ۱۴۰۳ میزان درآمد‌های حاصل از فروش نفت، فر آورده نفتی و گاز، ۸۱،۱ درصد کاهش

همچنین به نظر می‌رسد دولت با کاهش سهم

علیر ضاحیدری در گفت‌وگو با «توسعه ایرانی»: دولت به این نتیجه رسیده که باید در آمد مالیات را جایگزین عوامل دیگری چون اوراق کندزیرا مطمئن است که توانایی جمع آوری اوراق و پرداخت بدهی‌های خود را ندارد

یافت و از ۶۰۳ هزار میلیارد تومان به ۵۵۴ هزار میلیارد تومان رسید. اما این مبلغ پیشبینی شده فروش نفت توسط دولت در سال آینده است. دولت پیش بینی کرده است در سال ۱۴۰۳ روزانه یک میلیون و ۲۵۰ هزار بشکه نفت را با قیمت ۶۵ یورو و سالانه ۱۱ میلیارد متر مکعب گاز با قیمت هر متر مکعب ۲۹ یورو به فروش برساند. براساس اطلاعات منتشر شده در جدول شماره ۶ مقرضات منابع و مصارف عمومی، دولت پیش بینی کرده است قیمت هر بشکه نفت صادراتی ۶۵ یورو باشد. همچنین نرخ تسعیر پیشنهادی ارز در این جدول ۳۱ هزار تومان در نظر گرفته شده است. همچنین براساس اطلاعات این جدول میزان صادرات گاز در سال ۱۱ میلیارد متر مکعب برآورد شده است که قیمت هر متر مکعب گاز صادراتی ۲۹ یورو در نظر گرفته شده است.

در ضمن دولت اجازه فروش نفت خام و میعانات گازی تا سقف ماهانه ۱۳۴ همت را به منظور تقویت بنیه دفاعی به ستاد کل نیروهای مسلح داده است. براساس بند ب تبصره ۴ رابطه مالی دولت و نفت، دولت، ماهانه ۱۳۴ همت به عنوان تقویت بنیه دفاعی در نظر گرفته است.

مالیات‌ها افزایش پیدا کردند براساس لایحه بودجه ۱۴۰۳، درآمد مالیاتی در لایحه بودجه سال آینده حدود ۱۱۲۲ میلیارد تومان پیش بینی شده که نسبت به امسال، ۴۹،۸ درصد رشد دارد.

اشخاص حقیقی برای مجموع درآمد بالاتر از ۱۲۰ میلیون تومان

باید ۱۰ درصد مالیات دهند. تمام افرادی که در قبال ارائه خدمت در دستگاه تحت عنوان از جمله ساعتی، روزمزد، قراردادی، حق التدریس، حق التحقیق، حق‌الزحمه، حق نظارت، حق التالیف پاداش شورای حل اختلاف دریافتی دارند، مشمول این حکم می‌شوند اما اعضای هیات علمی دانشگاه‌ها و موسسات پژوهش و آموزشی و قضات دادگستری از شمول این حکم مستثنی هستند.

همچنین مالیات بر ارزش افزوده که سابقاً مجلس برای افزایش آن با دولت مخالفت کرده بود نیز افزایش پیدا کرد. در بودجه سال ۱۴۰۳ نرخ مالیات بر ارزش افزوده به میزان یک واحد درصد افزایش پیدا می‌کند تا صرف طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای با اولویت بازسازی، نوسازی و تجهیز مدارس و دانشگاه‌ها، توسعه زیرساخت‌های حمل و نقل و طرح‌های ابرسانی شود.

در ضمن مالیات بر ملک و خودروهای لوکس نیز افزایش یافت. طبق بودجه سال آینده، خودروهای سواری که ارزش آنان بالای ۳ میلیارد تومان است مشمول سالانه یک درصد مالیات می‌شوند. همچنین املاک با ارزش بالای ۲۵ میلیارد تومان مشمول مالیات شدند.

دولت نمی‌تواند بدهی‌های خود را پرداخت کند

یک کارشناس مسائل اقتصادی در گفت‌وگو با «توسعه ایرانی» درباره علل تکیه دولت بر مالیات در بودجه ۱۴۰۳ عنوان کرد: دولت به این نتیجه رسیده که باید عامل درآمدی مالیات را جایگزین عوامل دیگری چون اوراق بکند زیرا مطمئن است که توانایی جمع آوری اوراق و پرداخت بدهی‌های خود را ندارد. علیرضا حیدری ادامه داد: تقویت

مالیات‌ها افزایش پیدا کردند براساس لایحه بودجه سال آینده حدود ۱۱۲۲ میلیارد تومان پیش بینی شده که نسبت به امسال، ۴۹،۸ درصد رشد دارد.

اشخاص حقیقی برای مجموع درآمد بالاتر از ۱۲۰ میلیون تومان

کارشناس اقتصادی: بودجه قرار بود بعد از برنامه هفتم ارائه شود. همین بررسی آن محل اشکال است زیرا بودجه بخشی از برنامه هفتم توسعه است و تا وقتی برنامه مصوب نشده چطور می‌توان بودجه‌ای طراحی کرد که به اهداف برنامه برسد؟

ضد توسعه و اشتغال عمل می‌کند. این کارشناس مسائل اقتصادی تأکید کرد: از سوی دیگر، دولت می‌خواهد نرخ تورم را کنترل کند زیرا اگر از این ابزارها نتواند استفاده کند مجبور است با ابزارهای قیمت و تورم یاباری خود را حفظ کند. حیدری درباره کاهش درآمد‌های نفتی گفت: درآمد‌های نفتی متأثر از صادرات نفت است و به حجم و قیمت صادرات و نرخ تسعیر متأثر از قیمت بستگی دارد.

او تصریح کرد: ابرادی به سیاستگذار برای کاهش درآمد‌های نفتی و افزایش درآمد مالیاتی نیست، زیرا درآمد ناشی از صادرات نفت را بر اساس شرایط سیاسی، اقتصادی و منطقه‌ای تنظیم کرده است که پیش‌بینی می‌کند در سال آینده بیشتر از این مقدار استعداد صادراتی ندارد.

این پژوهشگر مسائل اقتصادی در پایان درباره کلیات بودجه خاطر نشان کرد: بودجه قرار بود بعد از برنامه هفتم ارائه شود. همین بررسی آن محل اشکال است زیرا بودجه بخشی از برنامه هفتم توسعه است و تا وقتی برنامه مصوب نشده چطور می‌توان بودجه‌ای طراحی کرد که به اهداف برنامه برسد؟

کسری بودجه نه در کمین، بلکه در خود متن است

کسری بودجه از مسائلی است که سالیان سال گریبان گیر اقتصاد ایران است و دیگر در کمین نمی‌نشیند بلکه در متن اصلی جریان دارد. بدون اصلاح ساختار مالیاتی نمی‌توان به مالیات‌هایی تکیه کرد که سابقه تحقق آنها کمتر از چند درصد در سالیان اخیر بوده است.

از سوی دیگر این پرسش مطرح است که در آمد حاصل از نفت قرار است صرف چه اموری شود؟ وقتی نه در آمد دولت حساب می‌شود نه در صندوق توسعه ملی برای سرمایه‌گذاری قرار می‌گیرد. بهتر نیست به جای اجازه فروش نفت به ارگان‌هایی غیر از دولت سعی شود از خود آن ارگان‌ها مالیات اخذ شود؟

موج دیگری از کاهش مصرف مواد غذایی از جمله لبنیات رابه دنبال داشته است.

همچنین بر اساس این گزارش کمبودهای مقطعی در تامین نهاده‌های وارداتی، افزایش قیمت نهاده‌ها، بازدهی پایین دامداری‌های کوچک و سنتی، وابستگی صنایع فرآوری و ماشین‌الات بسته‌بندی به واردات، هزینه‌های بسته‌بندی، سهم بالای هزینه حمل و نقل در قیمت تمام‌شده، سنتی بودن ساختار نظام توزیع، تعداد زیاد خرده‌فروشی‌ها و پایین بودن قدرت چانه‌زنی آنها از جمله چالش‌های صنعت لبنیات است. همچنین مشکل دیگری که در ایران گریبان صنعت را گرفته این است که هزینه‌های مرتبط با حمل و نقل در قیمت تمام شده کالاها در جهان ۲ درصد در ایران ۱۲ درصد است. اما این هزینه برای محصولات غذایی مثل لبنیات، به دلیل شرایط خاص نگهداری بیشتر از متوسط هزینه ۱۲ درصد است.

سرمايه‌ها به آن سمت می‌روند. وقتی سرمايه در حال خروج از کشور است چه فرقی می‌کند که به ترکیه می‌رود یا امارات و ارمنستان؟ پرداختن به دلایل این فرار سرمايه است که ما را به مقصود نزدیک‌تر می‌کند و فعلاً ایران کشور سرمايه گریز شده است.

خبر اقتصادی

مسئول ذی‌ربط اعلام کرد:

برگزاری انتخابات اتاق بازرگانی: اول بهمن ماه

دبیر انجمن نظارت بر انتخابات اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران گفت: مطابق انتشار فراخوان ثبت نام متقاضیان ریاست این اتاق، تاریخ برگزاری انتخابات یک بهمن ماه در جلسه رسمی هیات نمایندگان خواهد بود. به گزارش ایرنا، جهانبخش سنجابی اظهار داشت: صبح امروز فراخوان ثبت نام برای جایگاه ریاست اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران در روزنامه‌های اقتصادی به صورت عمومی چاپ شده است و متقاضیانی که قصد حضور در این کرسی را دارند می‌توانند اقدام به ثبت نام کنند. او با تأکید بر اینکه متقاضیان تا ۱۳ آذرماه فرصت ثبت نام دارند، تصریح کرد: اگر فردی از هیات ریسه متقاضی ریاست اتاق بازرگانی باشد، می‌تواند برای کرسی خالی شده ثبت نام کند.

واکنش دلار به آتش بس موقت در غزه

قیمت دلار دیروز اول آذرماه با اندکی کاهش به محدوده ۵۰ هزار و ۲۰۰ تومان رسید. این در حالی است که قیمت این ارز دو روز گذشته ۵۰ هزار و ۳۵۰ تومان بود. به گزارش اقتصاد ۲۴، این مساله نشان داده که دلار فعلاً در کانال ۵۰ هزار تومان کف‌سازی کرده و کاهش قیمت بیشتر دلار به عوامل قوی‌تری نیاز دارد. اما خبر صلح میان حماس و اسرائیل در حالی منتشر شد که قیمت دلار در بازار آزاد تهران حدود ۱۵۰ تومان کاهش پیدا کرده بود. البته معامله‌گران بازار معتقدند الزام این خبر منجر به کاهش بیشتر قیمت دلار نشده است و بازار ارز روند طبیعی خود را طی می‌کند. چون اخبار جنگ غزه در روزها هفته‌های ابتدایی تأثیر مستقیمی بر بازار ارز تهران داشت، اما کمی بعد از آن و به خصوص پس از سخنرانی اول سید حسن نصرالله، این حساسیت کمرنگ شد.

رئیس کل بانک مرکزی:

نرخ سود بانکی تغییر نمی‌کند

رئیس کل بانک مرکزی با تأکید بر رعایت نرخ سود سپرده‌ها ابلاغی این بانک توسط شبکه بانکی گفت: بانکها موظف به رعایت نرخ سود سپرده‌های ابلاغی هستند؛ قصدی هم برای تغییر در نرخ سود بانکی نداریم. به گزارش تسنیم، محمدرضا فرزین در حاشیه نشست هیات دولت با تأکید بر رعایت نرخ سود سپرده‌ها ابلاغی این بانک توسط شبکه بانکی افزود: بانکها موظف به رعایت نرخ سود سپرده‌های ابلاغی هستند و آن دسته از بانک‌هایی که خارج از مقررات بانکی مرکزی درباره نرخ سود سپرده‌ها عمل کنند متخلف بوده و پرونده به هیات انتظامی جهت بررسی ارسال می‌شود. ضمن اینکه قصدی هم برای تغییر در نرخ سود بانکی نداریم. او درباره قانون جهش مسکن هم توضیح داد: در جلسه شورای عالی مسکن این موضوع با حضور رئیس جمهور بررسی و قرار شد درباره بانک‌هایی که به افراد معرفی شده از سوی سامانه وزارت راه، وام پرداخت نکرده‌اند، جریمه شوند. ولی اگر فردی به بانک معرفی نشده یا سامانه راه‌اندازی نشده باشد که نمی‌توان بانک را جریمه کرد.

مجلس با طرح «بنزین برای همه» مخالفت کرد

نمایندگان مجلس با توزیع یارانه مساوی بنزین برای همه ایرانیان موافقت نکردند. به گزارش عصر ایران، نمایندگان مجلس شورای اسلامی در جلسه علنی نوبت صبح روز سه‌شنبه ۳۰ آبان ۱۴۰۲ صحن مجلس در جریان رسیدگی به گزارش کمیسیون تلفیق بر نامه هفتم توسعه جمهوری اسلامی، درباره مواردی که کمیسیون، پس از مخالفت با تصویب بند الف ماده ۱۳۱ لایحه به شرح زیر به حذف آن رای دادند. لازم به ذکر است این بند بدین شرح بود: دولت مجاز است در راستای عدالت در توزیع درآمد، مبارزه با قاچاق، بهینه‌سازی مصرف انرژی با فراهم‌سازی زیرساخت‌های لازم، بر اساس آیین نامه اجرایی که به تصویب هیات وزیران می‌رسد، اقدامات لازم را برای بهره‌مندی مساوی ایرانیان ساکن در کشور از یارانه حامل‌های انرژی به عمل آورد.

گزارش

معاونت بررسی‌های اقتصادی اتاق بازرگانی تهران اعلام کرد:

میانگین مصرف شیر در ایران نصف مردم دنیاست

گزارش‌های رسمی منتشر شده نشان می‌دهد میانگین سرانه مصرف شیر در ایران تقریباً نصف سرانه مصرف شیر در دنیاست و در سال گذشته سهم مصرف شیر خانوار شهری از کل هزینه‌های خانوار به حدود ۰،۷ درصد رسیده است.

به گزارش تجارت‌نیوز، معاونت بررسی‌های اقتصادی اتاق بازرگانی تهران در گزارشی تحت عنوان «گاهی به مشکلات و چالش‌های صنعت لبنیات» بررسی کرد که روند نزولی مصرف لبنیات در ایران از زمان هدفمندسازی یارانه‌ها، یعنی در اواخر دهه ۸۰ آغاز شد. با توقف سایر سیاست‌های حمایتی دولت

گفت و گو

یک اقتصاددان:

در اقتصاد تورمی موجود، دلالی جای سرمایه‌گذاری را می‌گیرد

است، اما در بخش سوداگری و دلالی کوتاه مدت است. در وضعیت اقتصاد تورمی، معمولاً سرمایه‌گذاری بلند مدت انجام نمی‌شود.

استاندار سابق گلستان اظهار کرد: برای حل این مسئله باید دلایل را پیدا کرد. اگر متغیرهای اقتصادی عامل فرار سرمایه است باید متغیرهای اقتصادی حل شود. به عنوان مثال نرخ تورم یا رشد اقتصادی یا فضای کسب و کار یا فرایند صدور موافقتنامه اصولی اگر این متغیرها موجب فرار سرمایه است باید اصلاح شوند. اگر دلایل سیاسی است طبیعتاً باید به سرمایه‌گذاران اطمینان داد و امنیت سرمایه

یک اقتصاددان در ادامه نیز با اشاره به مهم‌ترین دلایل فرار سرمایه از کشور به اقتصاد ۲۴ عنوان کرد: از اصلی‌ترین دلایل فرار سرمایه از کشور رانیز باید پیش‌بینی پذیر نبودن اقتصاد دانست. آن هم در شرایط تورمی موجود در اقتصاد است که تورم وجود دارد، سرمایه‌گذاری کم‌رنگ می‌شود چرا که سوداگری و دلالی جای سرمایه‌گذاری را می‌گیرد.

هادی حق‌شناس در گفتگو با اقتصاد ۲۴ افزود: ببینید شما وقتی در این شرایط اقتصادی می‌خواهید تولید انجام بدهید فرآیندی که تولید انجام شود، چه در بخش صنعتی و چه در بخش کشاورزی و حتی بخش خدمات، عملاً مانع